

Overordnet vil jeg bare sige, at kontrol med foderstoffer, hvad enten de kommer fra tredjelande eller andre steder fra, er afgørende vigtig, fordi det jo i sidste instans kan ende i vores middagsmad.

Specielle problemer i forhold til tredjelande er jeg ikke bekendt med her og nu, men det er kontrolelementet, som er vigtigt, og dermed også forbrugernes sikkerhed i forhold til de varer, der skal forbruges.

Men jeg tilsiger udvalget et hurtigt udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at det er utrolig vigtigt at sikre kontrollen, men mit spørgsmål gik på, hvordan det lå med kontrollen af import af foderstoffer fra andre EU-lande.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 98: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Unge under 18 år).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 29/11 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrland (S):

Uanset hvilken holdning man i Folketingets partier måtte have til EU, så formoder jeg, at det

lovforslag, som vi nu skal behandle, kan støttes af næsten alle partier her i Folketinget.

Med vedtagelsen af det her lovforslag sikrer vi, at et EF-direktiv, hvis formål er at indføre en række beskyttelsesregler gældende for unge under 18 år, der udfører erhvervsarbejde, bliver til dansk lovgivning. Det mener jeg i øvrigt vi er forpligtet til at sikre inden den 22. juni 1996.

I den socialdemokratiske gruppe er vi tilfredse med, at der nu også i de øvrige EU-lande indføres regler, der beskytter børn og unge, når de udfører erhvervsarbejde. Det er tilfredsstillende, at vi nu får nogle ensartede minimumsregler, der beskytter de unge. Alt for ofte får vi beretninger om, at børn arbejder under usle forhold og i et omfang, der svarer til voksnes arbejde. I særdeleshed i de sydeuropæiske lande er dette et problem.

Direktivet regulerer omfanget af arbejdet og sætter grænser for, hvad der må arbejdes med. Det fastslås, at det fremover er forbudt at lade børn under 15 år udføre erhvervsarbejde sådan i egentlig forstand.

Vi hilser med tilfredshed i den socialdemokratiske folketingsgruppe, at det med en energisk indsats fra arbejdsminister Jytte Andersens side er lykkedes at sikre, at børn i 13-14-årsalderen må udføre visse former for fritidsjob. Ja, rent faktisk får EF-direktivet og det forslag, som vi nu behandler, ingen direkte betydning for de ca. 50.000 børn i 13-14-årsalderen, der har fritidsjob.

Vi socialdemokrater har ikke noget imod, at 13-14-årige udfører visse former for lettere fritidsjob. Vi vil ikke, som det er tilfældet, beskyldes for at jage børn og unge væk fra disse fritidsjob, men vi vil gøre alt for, at børn og unge arbejder under betryggende forhold. Det er uacceptabelt at konstatere de mange skader, som børn og unge pådrager sig, blot fordi de skal tjene til en lommebilling.

Socialdemokratiet vil altid være at finde dér, hvor det handler om at beskytte de unge i jobbet. Derfor hilser vi også med tilfredshed, at der nu på EU-plan indføres regler, der beskytter de unge i 15-17-årsalderen, der udfører egentligt erhvervsarbejde. Klogt nok indfører man her skrappe regler for dem, der er omfattet af undervisningspligten, idet de kun må udføre samme arbejde som de 13-14-årige og i samme omfang. Man siger altså rent ud, at de først og fremmest skal passe deres skolegang, og det er jeg enig i.

Med det her lovforslags vedtagelse kan jeg også konstatere, at Danmark nu lever helt op til ILO's beslutning fra 1992 om at forbyde, at børn under 13 år udfører erhvervsarbejde.

Både arbejdsgivere og forældre forpligtes nu ifølge lovforslaget. Arbejdsgiveren pålægges en oplysningspligt over for forældrene, der skal indeholde oplysninger om arbejdstid og risici i forbindelse med arbejdets udførelse. Dette er en god bestemmelse, især hvis alle forældre ville leve op til den pligt, de efter min opfattelse har, nemlig at interessere sig for, hvad deres børn laver. Hvis alle forældre havde gjort det, ville mange ulykker og skader have været undgået – det viser historien.

Jeg skal slutte med at give Socialdemokratiets tilslutning til det her forslag.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg undrer mig over ordføreren fra Socialdemokratiet, hr. Poul Erik Dyrhund, der udtrykker sig så tilfreds med dette forslag, for samtidig bliver det jo sagt, at problemet hovedsagelig eksisterer i de sydeuropæiske lande.

Og så vil jeg spørge ordføreren: Er ordføreren ikke opmærksom på, at de sydeuropæiske lande stort set alle sammen har et forbud mod børnearbejde allerede i dag, og hvad skulle det så hjælpe, at man laver endnu et forbud?

Det, der for mig at se er problemet i de pågældende lande, bl.a. i Portugal, som vi jo har diskuteret meget i forbindelse med denne sag, er, at man ikke lever op til det forbud, man allerede har nationalt. Og hvordan vil hr. Poul Erik Dyrhund så sikre, når der nu kommer endnu et forbud, at de pågældende lande så lever op til det?

Jeg fatter ikke den store tilfredshed, der er, for det hjælper ikke de sydeuropæiske lande, men til gengæld skader det danske børn, der har lettere fritidsarbejde, f.eks. som avisbud. Det, at vi forbyder unge at gå med aviser i Danmark, hjælper jo ikke børn i industrien i Portugal. Jeg kan simpelt hen ikke se sammenhængen, og derfor mener jeg, at hr. Poul Erik Dyrhund ikke burde have været så tilfreds, men i stedet for længe siden have sagt til sin minister, at det her forslag skulle Danmark have stemt imod i EU.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrhund (S):

Det undrer mig egentlig lidt, at jeg nu er i den situation at kunne konstatere, at jeg egentlig har

og vi i Socialdemokratiet egentlig har en større tiltro til vægten og værdien af EF-direktiver, end man har i partiet Venstre.

Når jeg udtrykker glæde over, at vi nu skal implementere det her direktiv, så er det selvfølgelig i tiltro til – som i alle andre situationer inden for EU, og når vi i det hele taget taler om implementering af EF-direktiver – at også de øvrige lande, som nu bliver omfattet af det her, nu vil følge disse regler. Vi kan da ikke tage et generelt udgangspunkt, der går ud på at sige: Jamen det kan ikke hjælpe noget, vi vedtager disse direktiver, for de andre vil nok ikke følge dem alligevel.

Det er en forkert holdning og en forkert tankegang, og den står vi i Socialdemokratiet i hvert fald ikke inde for.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg undrer mig også en hel del over det socialdemokratiske indlæg her i dag. Det var jo en total opbakning af arbejdsministeren, og det kan selvfølgelig ikke være overraskende, når man kommer fra samme parti.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Poul Erik Dyrhund, når nu man ved, at mindst halvdelen af de socialdemokratiske vælgere i Danmark er meget betænkelige ved alle de EF-foranstaltninger, der kommer, og nu her et direktivforslag, om sådan et lovforslag trods alt ikke ved nærmere gennemlæsning giver hr. Poul Erik Dyrhund visse anfægtelser. For situationen er jo den, at det, der er rigtigt i et land, jo ikke behøver at være rigtigt i et andet land. Og vi har i så veludviklet et land som Danmark faktisk et utrolig stort forældreansvar, når det kommer til stykket.

Lad dog forældrene og børnene sammen med arbejdsgiverne finde ud af, hvor meget et barn må arbejde. Jeg forstår ganske enkelt ikke denne her offentlige omklaming, der finder sted.

Jeg kunne da godt tænke mig også at spørge hr. Dyrhund: Har hr. Dyrhund prøvet som barn at have et arbejde ved siden af skolearbejdet? Jeg har selv prøvet det, og jeg kan fortælle, at det er en utrolig rig oplevelse.

Det er, som om der nu skal spændes ben både for det ene og det andet og for det tredje. Jeg forstår ganske enkelt ikke den socialdemokratiske politik i den her sag.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er helt kort til fru Charlotte Antonsen. Mener Venstre ikke, at det er en anelse pinligt, at det først er i forbindelse med gennemførelsen af dette lovforslag, at Danmark kan ratificere en gammel konvention, tiltrådt af ILO, om forbud mod børns arbejde? Mener Venstre ikke, at det er lidt ubehageligt, at vi altid kommer allersidst, hver gang der er en eller anden form for beskyttelse af børn her i Danmark?

Jeg synes, det er meget ubehageligt, at Venstre fastholder det princip, at børn er sådan noget, som man overhovedet ikke behøver at beskytte, selv om resten af verden synes, det er en ret god idé.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg skal blot til hr. Nødgaard sige, at jeg egentlig er temmelig sikker på, at netop en sådan ratificering af et EF-direktiv, som det, vi er i gang med her, vil være en af de sager, som kunne bringe opbakning i det socialdemokratiske bagland yderligere på vej. Ingen tvivl om dét set med mine øjne.

Så vil jeg så i øvrigt godt sige, også til hr. Nødgaard, at hr. Nødgaard brugte udtrykket »lad dog forældrene og arbejdsgiverne selv om det her«. Jamen vi har ofte igennem de sidste 5-6 år her i salen diskuteret situationen omkring børnearbejde og de mange skader, der følger med. Den ene undersøgelse efter den anden viser jo netop, som jeg var inde på i min ordførertale, at hvis forældrene havde levet op til deres ansvar, hvis arbejdsgiverne – måske endda først og fremmest arbejdsgiverne – havde levet op til deres ansvar, så havde vi været maser af skader og ulykker foruden.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Poul Erik Dyrlund spørger, om Venstre ikke generelt tror på, at EF-direktiver bliver gennemført. Jo, det tror vi på generelt. Det, der er det særlige ved dette forslag, er, at vi ved, at der er lande i Sydeuropa, der allerede har et forbud mod børnearbejde for børn under 15 år. Og det er på den baggrund vi spørger, at når det ikke bliver efterlevet, hvorfor i alverden skulle endnu et forbud så blive efterlevet. Så jeg mener, vi har en begrundet mistanke i denne sag.

Så spørger fru Anne Baastrup om Venstre og ratifikationer af ILO-konventioner. Altså, Ven-

stres holdning til børn går altså generelt ikke via konventioner og direktiver og love. For os at se er det med børnene noget, man først og fremmest løser i familien, og børns gode vilkår afhænger selvfølgelig af nogle generelle samfundsrammer, men da også af familiernes opfattelse af deres børn, og jeg mener generelt, vi er meget godt stillet i Danmark, og jeg tror ikke på, vi får megen hjælp, uanset hvor mange konventioner vi ratificerer, og hvor mange direktiver vi implementerer.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg synes, hr. Dyrlund er noget snæversynet i sin konklusion, når man her i Folketinget mange gange i forbindelse med forskellige former for arbejde har diskuteret, at der er børn, der er kommet til skade, og der er for mange skader i den forbindelse. Og konklusionen bliver, at så fjerner vi dem bare fra arbejdsmarkedet, og så kommer de i hvert fald ikke til skade dér. Det var den konklusion, hr. Dyrlund nåede frem til.

Hvis det er tilfældet, at der er problemer på arbejdsmarkedet, og at der er nogle, der kommer til skade, så lad os se på de betingelser, der er for det arbejde, der bliver udført, i stedet for at man går ind og forhindrer, at børn og unge kan få lov til at tjene en skilling ved at have et fritidsjob.

Det er ikke rimeligt, at man prøver at løse problemerne, når der er nogle, der kommer til skade på arbejdsmarkedet, ved at forhindre de pågældende i overhovedet at være på arbejdsmarkedet. For hvis man skulle føre den tankegang igennem, så var der ingen af os, der burde være på arbejdsmarkedet, for vi kommer alle sammen til skade på arbejdsmarkedet. Så den holder ikke, og det er ikke noget argument for det forslag.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg regner med, at fru Charlotte Antonsen og jeg kan blive enige om, at vi altså står her med et EF-direktiv, som vi på den ene eller den anden måde skal have implementeret. Og argumentationen om, at man har forbudslovgivning i syd-europæiske lande, kan ikke set med mine øjne hindre, at vi nu engang har den forpligtelse, og jeg mener heller ikke, det bør hindre, at vi selvfølgelig skal have implementeret det her direktiv.

Med hensyn til diskussionen omkring børns og unges erhvervsarbejde og de mange skader kan jeg oplyse Tinget om, at det faktisk er sådan, at de mange diskussioner og justeringer, vi har lavet igennem årene, har hjulpet. I 1988 var der 1.381 alvorlige ulykker. Det er faldet støt og jævnt frem til 1993, hvor vi var nede på 579. Det er 579 for mange. Desværre har vi så oplevet, at i 1994 er tallet steget med 100. Så der er altså stadig væk noget at komme efter, når vi skal diskutere de her ting.

Og til hr. Tom Behnke: Der er ikke tale om for os, at vi vil forhindre børn og unge i at være på arbejdsmarkedet. Det er der jo ikke tale om. For 50.000 unge i 13-14-års-alderen sker der overhovedet ingen ændringer med indførelse af det her direktiv. Det var punkt 1.

Punkt 2. Så erkender jeg, at vi har en lille gruppe af 12-13-årige, som nu bliver forhindret i at have erhvervsarbejde, og det er vi i øvrigt i den socialdemokratiske folketingsgruppe ganske godt tilfredse med. De unge, der er 12-13 år, hører efter vores opfattelse ikke hjemme på arbejdsmarkedet.

Charlotte Antonsen (V):

Det er farligt at leve, og det er det også for børn. Og det vil det være, uanset hvor mange love og direktiver vi vedtager med henblik på at gøre tilværelsen mindre farlig. Venstre tror ikke på, at færre børn vil komme til skade, når dette lovforslag om forbud mod børnearbejde bliver vedtaget.

Det direktiv, der ligger til grund for lovforslaget, har to hovedformål. For det første at beskytte børn ved at forhindre eller begrænse deres erhvervsarbejde og dermed de skader, som vi allerede har været inde på, som kan følge af et arbejde. Det andet formål med direktivet er at sikre børn god tid til skolearbejde, lektielæsning osv.

Det, der er problemet med direktivet, er, at direktivet og dermed dette lovforslag ikke lever op til sit eget formål, for udgangspunktet, nemlig det, at arbejder man mindre, skulle det give færre skader, er simpelt hen forkert. Jeg tror måske endda, det vil vise sig, at det forholder sig lige modsat.

I 1992 blev ifølge Børnekommissionen 683 børn udsat for ulykker i forbindelse med fritidsjob. Det samme år blev 36.000 skadet ved sportsaktiviteter. 683 kom altså til skade på et arbejde, på et fritidsjob. 36.000 kom til skade ved sportsaktiviteter. Hvem ved, om mindre tid

til arbejde ikke samtidig vil føre til mere tid til sportsaktiviteter? Jeg kunne i hvert fald sagtens forestille mig, at hvis man ikke længere har et erhvervsarbejde et par timer i løbet af ugen, så har man tid til at gå til fodbold, som jo er meget farligt, eller håndbold eller motocross eller en eller anden fritidsaktivitet.

Dermed så kan man sige, at det her lovforslag slet ikke lever op til det der hovedformål med at beskytte børnene. Jeg ser tværtimod en stor risiko for, at det sammenlagt kan føre til flere skader.

Dernæst er direktivet og dermed lovforslaget alt for detaljeret. Venstre mener, at subsidiaritetsprincippet, nærhedsprincippet i EU er meget væsentligt at opretholde. Og det var på den baggrund, at Venstre i Europaudvalget – eller dengang Markedsudvalget – anbefalede ministeren at stemme imod direktivet. Det synes jeg er væsentligt vi får med her i dag, for det er faktisk vores holdning, at dette forslag i bund og grund er et dårligt forslag.

Den socialdemokratiske arbejdsminister ville som bekendt noget andet. Det er rigtigt, at der er kommet nogle småændringer ind på dansk foranledning, men ministeren holdt fast ved – af hensyn til de sydeuropæiske børn og i særdeleshed de portugisiske børn – at det var vigtigt, at man vedtog det her forslag.

Vi mener, det var forkert af Danmark. Vi er sikre på, at selv om det her direktivforslag skulle vedtages med kvalificeret flertal, så ville, hvis Danmark havde stemt imod, mange andre lande have fået mod til også at stemme imod, tror jeg, fordi direktivet er for detaljeret, og fordi direktivet ikke lever op til sit formål.

Hr. Poul Erik Dyrland spurgte mig, om direktivet ikke skal implementeres. Jo, det skal implementeres. Venstre har to forudsætninger for at stemme ja til dette lovforslag, der implementerer direktivet.

Den første forudsætning er, at lovforslaget ikke går længere end direktivet, og det gør det jo på to punkter. Dels er der en generel underrettelsespligt i lovforslaget, som der ikke er i direktivet, dels er ikrafttræden rykket frem fra den 22. juni til den 1. april. De to ting må væk i loven, før vi kan stemme for.

Den anden forudsætning for os er, at vi i højere grad i teksten i lovforslaget eller ved hjælp af spørgsmål og svar fra ministeren sikrer os, at den scribe af undtagelsesmuligheder, der er især for børn over 12 år, bliver udnyttet fuldt ud, fordi vi faktisk vil bestræbe os alt, hvad vi

overhovedet kan, på at sikre, at børn fortsat kan arbejde så meget som muligt inden for den begrænsning, der, som det rigtig er blevet sagt, lægges af direktivet.

Især er vi interesseret i at undersøge, hvor meget børn egentlig må arbejde i familien, og det vil jeg da gerne spørge arbejdsministeren om allerede i dag. Hvad må børn fremover i familien? Må man deltage i opvasken, må man køre på traktor, hvis man er 11 år? Hvor mange begrænsninger lægges der her på arbejde i familien?

Afslutningsvis kan jeg love, at Venstre vil bidrage til en meget kritisk gennemgang i udvalget.

(Kort bemærkning).

Jens Risgaard Knudsen (S):

Det er fru Antonsen, der inspirerer mig til at bede om ordet for en kort bemærkning. Der var nemlig i fru Antonsens indlæg dele, som jeg ikke rigtig forstod. Rækker min hukommelse til, og det tror jeg den gør, så er der jo i høj grad ikke tale om nogen ny sag, men en sag, som man også har drøftet under den sidste VK-regering, og på daværende tidspunkt var det i hvert fald mit indtryk, at der i denne såkaldte borgerlige regering var bred forståelse for de tanker, der nu ligger til grund for det nuværende lovforslag.

Derfor forstår jeg ikke fru Antonsen. Der var i Markedsudvalget et flertal. Jeg er ikke bemyndiget til at sige noget om, hvad dette flertal bestod af, men jeg må sige, at arbejdsministeren i Rådet har handlet i en nøje overensstemmelse med dette udvalgs flertals holdning, og jeg er også tilbøjelig til at tro, at med den respekt, som fru Antonsen og andre Venstremedlemmer af det høje Ting har for EU-samarbejdet, så skal det såmænd nok ende med, at fru Antonsen, og det gælder nok også hr. Kofoed, stemmer for lovforslaget ved forslagets endelige behandling. De tør nemlig ikke andet i respekt for EU-samarbejdet.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Det er korrekt, at vi i Markedsudvalget bl.a. med hr. Risgaard Knudsen har drøftet denne sag i mange, mange år og også så langt tilbage, at der sad en anden regering end den nuværende. Det er også rigtigt, at den pågældende regering med arbejdsminister Knud Erik Kirkegaard på daværende tidspunkt selvfølgelig gik ind i en

diskussion af dette direktiv. Det gjorde han bl.a. med henblik på at gøre direktivet mindst muligt skadeligt, altså gøre det så lidt skadeligt som overhovedet muligt – et arbejde, som jeg også nævnte i min ordførertale, som den nuværende arbejdsminister har videreført.

Når så direktivet er blevet behandlet over en årrække og man til sidst må konstatere, at det direktiv, der ligger foran én, dels unødigt generer danske børn i deres job som avisbude, dels har en stribe detaljer, som EU burde holde sig langt fra, så mener jeg, at man bør sige: Nu har vi forsøgt at gøre, hvad vi kunne for at få direktivet gjort mere fornuftigt set fra et dansk synspunkt. Det lykkedes ikke, så vi bliver nødt til at stemme imod.

(Kort bemærkning).

Jens Risgaard Knudsen (S):

Nu har den tidligere arbejdsminister, den konservative hr. Kirkegaard, vist aldrig haft under overvejelse at tilslutte sig Venstre. Med mit kendskab til hr. Kirkegaard så er det i hvert fald mit bestemte indtryk, at hr. Kirkegaard fortsat agter at være konservativ.

Jeg forstod imidlertid fru Antonsen på den måde, at fru Antonsen var skeptisk over for hr. Kirkegaards holdninger som arbejdsminister, og derfor må jeg spørge fru Antonsen: Var fru Antonsen og Venstre ikke enige i de holdninger, som hr. Kirkegaard forfægtede på vegne af den regering, som hr. Kirkegaard var medlem af?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Når hr. Risgaard Knudsen i dag står og taler om, at det var en konservativ arbejdsminister, der arbejdede med det her forslag, så er det korrekt, men jeg må sige, at det forslag, der ligger i dag, er meget mere detaljeret, og det er ringere end det fra dengang, hr. Kirkegaard var arbejdsminister.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Risgaard Knudsen spørger, om jeg var enig med De Konservative. Ja, dengang var jeg enig med De Konservative, jeg var enig med hr. Kirkegaard. Som det lige er blevet nævnt, var det, hr. Kirkegaard arbejdede på og arbejdede med, bedre, og bortset fra det så nåede man jo aldrig så langt, at man havde det endelige direktiv, som man så skulle stemme enten for eller imod.

Vi anklager jo ikke ministeren eller denne regering for at gå ind i sagen og forsøge at påvirke direktivet i en fornuftig retning, men det, vi angriber, er, når man ikke når det, der må have været målet, altså at man fortsat sikrede almindeligt, lettere fritidsarbejde for danske børn, så må man tage konsekvensen af det og stemme imod.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Poul Erik Dyrland for en kort bemærkning, og så er det min agt snart at gå videre i ordforrækken.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Egentlig er jeg lidt overrasket over, at fru Charlotte Antonsen er så ærgerlig over det her forslag. Jeg synes egentlig, at fru Charlotte Antonsen havde god grund til at glæde sig over det her forslag. Men det hænger jo selvfølgelig sammen med den kendsgerning, som vi reelt står over for, at hvis det havde stået til Kommissionen, havde vi i dag skullet implementere et direktivforslag, hvor der var forbud imod, at børn under 15 år udførte arbejde overhovedet. Det er reelt det, vi taler om.

Nu er vi så i den situation, at vi står med et direktiv, der forbyder børn under 13 år at udføre arbejde, og det er altså en meget lille gruppe, som vi ifølge fru Charlotte Antonsen nu generer unødigt. Det synes jeg ikke vi gør. Jeg mener ikke, at børn under 13 år hører hjemme på arbejdsmarkedet.

Så vil jeg i øvrigt godt sige og gøre opmærksom på, når vi nævner det her med tal og antal ulykker, at i den opgørelse, som fru Charlotte Antonsen henviser til, der taler man om ulykker, der har karakter af et dødsfald, meget alvorlige ulykker og andre ulykker med legemsbeskadigelse.

Alle, der laver disse her undersøgelser også i Arbejdstilsynet, er jo enige om, at langtfra alle uheld og ulykker bliver anmeldt. Så de tal her tror jeg vi skal tage med et gran salt, for sandheden er anderledes end det, som tallene viser.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg synes godt, jeg vil prøve at redde Venstres og De Konservatives ordførere, inden de bevæger sig ud over kanten af det rimelige, og fortælle, hvad der lå på bordet, da jeg i 1993 blev arbejdsminister, og hvad der er gået forud.

Der er gået forud, at den daværende arbejdsminister selvfølgelig har udarbejdet eller arbejdet på det grundlag, som ligger i de bekendtgørelser, der handler om børns og unges arbejde. Og dér skulle jeg hilse og sige fra min forgænger, tror jeg nok, at den bekendtgørelse altså stammer tilbage fra 1977. Det vil sige, at der har været borgerlig, konservativ arbejdsminister i 11 år, og da er der altså ikke blevet taget noget som helst initiativ til forenkling af den bekendtgørelse. Det er den bekendtgørelse, der har været ledetråden i den daværende regerings tid, og dér skulle jeg hilse og sige, at den ikke er mindre detaljeret end det direktivforslag, der ligger på bordet nu, og som skal vedtages, fordi vi faktisk har et ansvar over for EU.

Så jeg synes sådan set, at man skal prøve at klappe hesten en anelse i forhold til at sige, hvad det var, der lå på bordet dengang, og hvad der ligger på bordet nu. Desværre er det jo ikke sådan, at hr. Knud Erik Kirkegaard kan komme på banen her i Folketinget, men jeg vil godt sige, at jeg har tillid til min forgænger, og til, at han i det arbejde, han har foretaget sig i EU, har taget udgangspunkt i de daværende danske regler, som han ikke på noget tidspunkt har taget initiativ til at ændre, til trods for, at han har kunnet gøre det under en bemyndigelse i arbejdsmiljøloven.

(Kort bemærkning).

Jens Risgaard Knudsen (S):

Det var virkelig værdifuld historieskrivning, som arbejdsministeren her præsterede, og jeg tror, at den tidligere arbejdsminister, den konservative hr. Kirkegaard, vil være meget, meget godt tilfreds med denne meget kontante historieskrivning fra arbejdsministerens side.

Og så i anledning af den nuværende konservative ordfører hr. Bendtsens bemærkninger må jeg sige, at efter min opfattelse er hr. Bendtsen aldeles historieløs, når der er tale om hr. Kirkegaards stærke engagement i sin egenskab af arbejdsminister under sidste VK-regering.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg vil ikke slås med hr. Risgaard Knudsen om, hvem der er ældst, for jeg tror, jeg ville blive taber. Min historiske erfaring i dette hus rækker dog så langt, at jeg som menigt medlem af Markedsudvalget har oplevet den tidligere arbejdsminister hr. Risgaard Knudsen, bl.a. på det tidspunkt, da Markedsudvalget behandlede dette

direktiv, og på det tidspunkt, da både Venstre og De Konservative i samdrægtighed anbefalede, at man stemte imod. Det må hr. Risgaard Knudsen kunne bekræfte, da jeg også er opmærksom på, at hr. Risgaard Knudsen på det pågældende tidspunkt var et værdigt medlem af Markedsudvalget.

Arbejdsministeren vil redde sig ved at gøre opmærksom på, at der er mange detaljer i dansk lovgivning, og så kan man lige så godt have mange detaljer i EU. Det er Venstre ikke enig i. Vi mener netop, at man på EU-plan skal holde sig til nogle generelle rammer. Vi skal ikke have detailregulering i EU, vi skal slet ikke have noget, der bare minder om den detaljeringsgrad, vi kender i dansk lovgivning og danske bekendtgørelser, og derfor har vi i Venstre arbejdet for et kompetencekatalog. Jeg har tidligere forstået, at regeringen er enig med os i, at man ønsker subsidiaritetsprincippet eller nærhedsprincippet gennemført og efterlevet, og det indebærer jo, at EU ikke skal blande sig i alting. Men dette forslag og den detaljeringsgrad, der er i dette forslag, mener jeg er det bedste eksempel på et forslag, som EU aldrig skulle have blandet sig i.

(Kort bemærkning).

Jens Risgaard Knudsen (S):

Når fru Antonsen pludselig betegner mig som tidligere arbejdsminister, må jeg sige, at det aldrig er faldet i min lod at være arbejdsminister. Men denne betegnelse fra fru Antonsens side siger jo meget og meget om, at fru Antonsen ikke rigtig er fortrolig med denne sags historie.

Bendt Bendtsen (KF):

Hvis vi fra konservativ side kort skal konkretisere dette lovforslag, må vi sige, det er et dårligt forslag.

Som det fremgår af sagsfremstillingen, er lovforslag nr. L 98 en implementering af EF-direktivet fra den 22. juni 1994. Jeg gør opmærksom på, at Det Konservative Folkeparti stemte imod i udvalget, inden det gik videre sydpå. Det er et dårligt forslag, og det rammer skævt her i landet.

Lovforslaget om forbud mod børnearbejde har, som alle ved, længe været undervejs, men det har udviklet sig i negativ retning. Det er blevet mere detaljeret, og det ødelægger helt unge menneskers mulighed for et fritidsjob. Det er muligt, der er behov for regler på området i lan-

de, som har middelalderlige forhold på arbejdsmarkedet, men det har vi ikke her i landet, og vi burde ikke have stemt for det direktiv.

Lovforslaget skader i høj grad EU-sagen her i Danmark. Og hvorfor nu det? Jo, fordi de fleste mennesker ryster på hovedet, når man nu forbyder 12-årige at gå med aviser eller reklamer. Det er noget, folk kan forholde sig til. Man skulle tro, at fadderne til direktivet havde tænkt mere i de store rammer om børns fabriksarbejde i det sydlige Europa, for det kan man virkelig forholde sig til.

Men jeg mener ikke, man har tænkt sig om, når man nu skærper de allerede gældende arbejdsmiljøregler og forbyder 12-årige at gå med reklamer, plukke jordbær og slå græs for naboerne m.v. Mange af de unge mennesker har det godt med den lette beskæftigelse af ovennævnte karakter. De tjener en skillung, og de lærer også noget som f.eks. at møde til tiden og udføre en tjeneste, samtidig med at de lærer, hvor pengene kommer fra. Om man så behøver at sige, de tilhører arbejdsmarkedet, vil jeg godt sætte spørgsmålstegn ved, men det er det, man hører fra Socialdemokratiets ordfører.

Man har også fundet ud af, at kirkekorene kunne blive ramt af denne ordning, og her i kongeriget Danmark har man ved implementeringen fundet en udvej via direktivets § 60, stk. 6, nr. 3, når det gælder optræden i forestillinger m.v. af kulturel eller kunstnerisk art.

Lad os tage et eksempel med en pige på 12 år, som synger i et kirkekor. Hun møder til tiden efter aftale, hun får løn efter, hvor tit hun møder op, og hun betaler endda bruttoskat, og det har man fundet helt i orden. Men hun må ikke gå rundt og dele reklamer ud, og hun må heller ikke gå over til naboen og slå græsplænen. Det hænger ikke sammen. Det er ulogisk, at 12-årige må det ene og ikke det andet.

Men ikke nok med det: Vi mener også, at lovforslaget går længere, end direktivet foreskriver, når man taler om den generelle underretningspligt. Man vil indføre en generel underretningspligt for arbejdsgiveren, og det er bureaukratisk, må vi sige. Kan man i det hele taget forestille sig, at et barn har et ansættelsesforhold, som forældrene ikke er bekendt med? Hvis det skulle være tilfældet, er der noget helt galt i den familie.

Afslutningsvis vil jeg gerne spørge ministeren: Hvad skal sanktionerne være, hvis et ungt menneske går over gaden og slår naboens græsplæne? Er det en bøde til pensionisten, der får

arbejdet udført, eller er det en bøde til faderen, fordi han ikke har set efter sit barn? Det er ikke de store sager, men sådan er det jo.

Jeg må desværre sige, at indsatsen forud for fremsættelsen af dette forslag ikke har været god nok. Fra konservativ side vil vi gerne være med i denne forbindelse, men det drejer sig altså om, at vi ikke behøver at lave et lovforslag, der går længere, end direktivet foreskriver.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Nu har der været en række udsagn om detaljeringsgrad, men egentlig forekommer det mig, at når man kigger på forslaget her i sin helhed og på forslaget, som det oprindeligt var tænkt – nemlig med forbud mod, at unge under 15 år overhovedet udfører erhvervsarbejde – og stoppede op her, er forslaget egentlig forholdsvis enkelt, set med mine øjne.

Det, der gør forslaget så detaljeret, er jo, at nogle – deriblandt vores egen arbejdsminister – har sikret, at det fortsat vil være muligt for børn under 15 år at udføre erhvervsarbejde, bl.a. gennem dispensationsbestemmelsen, som hr. Bendt Bendtsen nævnte før. Det er det, der gør forslaget detaljeret set med mine øjne, hvis man kan bruge et sådant udtryk.

Jeg vil egentlig godt anholde hr. Bendt Bendtsen på udsagnet om, at der er noget galt i familien, hvis det er sådan, at forældrene ikke ved, deres barn udfører et fritidsjob. Det er jeg såmænd enig med hr. Bendt Bendtsen i, og det er egentlig heller ikke det, der er og har været problemet. Jeg tror ligesom hr. Bendt Bendtsen, at stort set alle forældre er vidende om, at deres børn har et fritidsjob, men problemet er, at forældrene ikke er vidende om, hvad børnene beskæftiger sig med i det fritidsjob.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Den diskussion har vi hørt før. Vi har også hørt den i Europa-Parlamentet, og det er egentlig interessant at se, hvordan man kan tale forbi hinanden i denne sag. Der er også involveret mange følelser, for det er, som om man beskylder dem, der beskæftiger børn. De er ikke ansvarlige, og der bliver for mange arbejdsskader.

Den oprindelige idé med direktivet var at gribe ind over for industriarbejde, og jeg tror, at når man definerer arbejdsmarkedet, har det ikke været hverken Kommissionens eller Rådets

oprindelige idé, at det skulle gælde over hele linjen. Det har i hvert fald aldrig været direktivets fadders idé, at der skulle være forbud mod at slå græsplæner, og det har aldrig været forslagsstillernes idé, at man ikke skulle have lov til at optræde og være bybud, fordi man kun var 12 år. Det har heller aldrig været forslagsstillernes idé, at man ikke måtte løbe med aviser og dyrke sport. Men her i Danmark skal alt defineres vældig eksakt, og så er det arbejdsmarkedet, og så skal vi have systemer, og så skal vi have regler.

Jeg har erfaring for, at hvis vi har et direktiv eller en forordning fra Kommissionen, har vi her i Danmark altid lyst til at stramme det op. Det kan man også se her. Her skal man underrette en myndighed, og det står der ikke noget om i direktivet. Men man benytter straks lejligheden til at lave flere kontroller og systemer. Alt skal ind i systemer, men oprindeligt har det ikke været meningen.

Hvis man tænker på de sydeuropæiske lande – ja, bare syd for Rhinen, bare syd for Weser – har man en anden opfattelse af arbejdsmarkedet, end vi har. Dér må børn godt hjælpe til. Det, man vil forhindre, er selvfølgelig industriarbejde, som er hårdt og ensidigt, men ikke at køre med aviser eller løbe ærinder eller køre traktor på landet. Det er ikke noget, der er med i direktivet, men tænk bare – i dag forbyder man folk på landet at køre traktor, hvis de ikke er 15 år! Det er at kriminalisere en naturlig ting.

Må jeg sige til sidst om arbejdsulykkerne, at jeg tror ikke, lovgivning kan forhindre arbejdsulykker. Det er et spørgsmål om vejledning, for det er vejledning og opdragelse, der skal forhindre den slags ting. Det er ligesom i trafikken: Man kunne også afskaffe alle trafikulykker, hvis man forbød trafik i det hele taget, for så blev der heller ingen trafikulykker.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Nu vil jeg ikke stå her og påstå, at jeg er så velbevandret i EU's mysterier som hr. Niels Anker Kofoed, men for mig at høre stod hr. Kofoed og sagde, at Kommissionen ikke vidste, hvad den gjorde, da den fremlagde dette forslag for Ministerrådet. Jeg syntes, jeg kunne høre hr. Kofoed sige det.

Med hensyn til arbejdsulykkerne og ulykker i det hele taget tror jeg heller ikke, vi kan lovgive imod, at der vil ske ulykker. Det ville egentlig være rart, hvis vi kunne, men det er nok ikke

særlig realistisk! Men uanset hvordan vi vender og drejer det, kan vi konstatere, at i den 4-5-årige periode, hvor Folketinget har beskæftiget sig meget med netop børn og unges forhold på arbejdsmarkedet, har vi fået halveret tallet for i hvert fald de registrerede alvorlige uheld, og det synes jeg er en positiv udvikling. Jeg vil gerne være med til fortsat at diskutere de ting, hvis det kan resultere i, at vi over yderligere en 2-3-årig periode kunne få halveret ulykkestallene. Så har jeg ikke noget imod, at vi bruger noget af Tingets tid på det.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg skal lige korrigerer. Jeg sagde ikke, at Kommissionen ikke vidste, hvad den gjorde, men jeg sagde, at den oprindelige idé var den, jeg gav udtryk for. At det så ændrer sig med tiden, er bare en konstatering.

Med hensyn til arbejdsulykker vil jeg bare sige, at jeg tror ikke, det er på grund af lovparagrafferne, der bliver færre arbejdsulykker. Det skyldes, at man er mere opmærksom på at opdrage folk. Det virker meget bedre end disse firkantede regler, hvor en embedsmand skal sidde og bestemme, hvad du ikke må. Man skal give et ansvar til familien og til arbejdsgiveren, for det er det rigtige. Men ikke for mange regler, for så overtræder man bare reglerne og bliver kriminel, og så bliver der modstand mod reglerne som sådan. Det er min private filosofi.

Anne Baastrup (SF):

Jeg synes, det er en ret interessant diskussion. Her i formiddags har Venstre og De Konservative formentlig sagt til regeringen: Vi synes, det er en enormt fin idé at have mange områder, hvor der kan vedtages direktiver på kvalificeret flertalsbasis. Dette direktiv er der truffet beslutning om på baggrund af et kvalificeret flertal, og Danmark var, så vidt jeg er orienteret, det eneste land, der i givet fald ville stemme imod. Det er jo det, der sker, når man hopper ind i den slags arrangementer.

Jeg er fuldstændig enig med fru Charlotte Antonsen i, at lovforslaget indeholder en hel del detaljerede regler, som skyldes direktivet, og jeg indrømmer også, at da jeg første gang så direktivforslaget, blev jeg usigelig træt. I det videre forløb blev de værste detaljer barberet væk, og det er fint nok, selv om jeg helst havde set, at lidt flere detaljer var blevet barberet væk. Vi skal jo også kunne leve med et forbud mod bør-

nearbejde, og på et eller andet tidspunkt må det vel gå op for Kommissionen, at de skal lave direktiver i form af rammedirektiver på minimumsniveau. Så ville det være noget nemmere for os i Danmark at implementere dem, så de passede til vore problemer.

Jeg vil dog godt samtidig gøre opmærksom på, at kommissionen vedrørende børns arbejde rent faktisk selv har foreslået et forbud mod arbejde for børn under 13 år. Det skyldes simpelt hen, at kommissionen i løbet af sit arbejde fik informationer fra Arbejdstilsynet om, at den gruppe børn rent faktisk var udsat for arbejds-skader af en så alvorlig karakter, at der forekom dødsfald. Det synets kommissionen var uacceptabelt, og det synes SF også er uacceptabelt.

SF er grundlæggende positivt indstillet over for, at børn i 10-13-årsalderen ikke skal rende rundt med aviser, og vi er også efter omstændighederne - når det nu ikke kan være anderledes - indstillet på at acceptere de andre begrænsninger. Her vil jeg godt lige komme med et par bemærkninger om Danske Dagblades Forening. De piber og beklager sig over, at de ikke kan få arbejdskraft nok, men det skyldes efter min mening, at de ikke helt har forstået sammenhængen mellem løn og ansættelse. Det handler simpelt hen om, at den løn, som Danske Dagblades Forening ønsker at give til folk, der knokler om natten med at uddele aviser, er for ringe. Det er klart, at børn, unge og voksne ikke vil gå for den løn, og det må Danske Dagblades Forening leve med. De må sætte lønnen op, så de kan få arbejdskraft. Det er simpel kapitalistisk tankegang. Det har man gjort i Sverige, og det kan man også bare gøre her i Danmark, så skal arbejdskraften nok dukke op.

Og så til det, der for SF er langt mere væsentligt, nemlig børns og unges arbejdsmiljø. Der sættes generelt ikke tilstrækkelig fokus på det. Vi får indimellem rapporter, senest fra Greve Kommune, hvoraf det fremgår, at antallet af arbejds-skader hos børn og unge er alt for stort. Det handler om manglende ansvarlighed fra arbejdsgivernes side, og det handler om, at skoleeleverne kun får et helt overfladisk kendskab til livet på arbejdsmarkedet.

Kommissionen vedrørende børns arbejde foreslog derfor en yderligere indsats med information osv. osv. Men vi skal gå videre. Vi skal lade skolebørnene være omfattet af arbejdsmiljøreglerne. De skal vide, at ting kan laves om, og at en sikkerhedsorganisation er en brugbar ting. De regler skal ind på rygmarven, så de kan for-

stå, at tingene kan ændres, hvis man blot er opmærksom og passer på sig selv.

Derfor sætter jeg min lid til, at ministerens udvalg til undersøgelse af, om børn og unge skal være omfattet af arbejdsmiljøloven under ophold på uddannelsesinstitutionerne, snart har arbejdet færdigt. Jeg forventer, at ministeren som følge af dette udvalgsarbejde rent faktisk beslutter sig for at udvide arbejdsmiljøloven, men ellers vil SF komme med ændringsforslag, der følger arbejdet op. SF's mål er at få stablet et systematisk arbejdsmiljøarbejde på benene, så børnene ved, hvad godt arbejdsmiljø er, og hvordan man skal arbejde for at få det, når de bliver voksne.

De voldsomme tal om arbejdsulykker og arbejdsbetingede lidelser, vi jævnlig modtager fra Arbejdstilsynet, skal nedsættes markant, og her ville det være ret smart at starte med børn og unge. Jeg vil derfor på SF's vegne ikke afvise lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg synes, det var meget interessant at konstatere, at fru Anne Bastrup tilsyneladende ved, hvad der ville være sket, hvis Danmark havde stemt imod. Det mener jeg er et åbent spørgsmål, da det faktisk aldrig blev prøvet.

Det er korrekt, som fru Anne Bastrup siger, at direktivet blev vedtaget med kvalificeret flertal. Men hvis et land som Danmark – hvor alle de øvrige lande ved, at der er gode forhold for børnene, og hvor børnene ikke arbejder i industrien og dermed risikerer liv og lemmer – havde stemt imod, kan vi faktisk ikke vide, om andre lande ikke havde følt, at så var der nok noget galt med det direktiv. Så levede det måske ikke, som jeg var inde på i min ordførertale, op til hovedformålet, nemlig at beskytte børn, men ikke overbeskytte dem og ikke forhindre noget, der i virkeligheden er fornuftigt.

Jeg er i hvert fald uenig med fru Anne Bastrup i, hvad Danmark kunne have bidraget til. Jeg ser det som en reel mulighed, at et dansk nej kunne have stoppet direktivet.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Nu har jeg i forbindelse med mit tidligere arbejde været ret involveret i projektet i Den Europæiske Faglige Sammenslutning, og jeg er 100 pct. sikker på, at hvis det danske Arbejdsministerium ikke havde knoklet ret intenst for at

få alderen sat ned og for at få fjernet nogle af de værste detaljer, var vi bare blevet gjort til grin. Vi havde fået lov til at stemme et lille nej helt for os selv, og så havde de andre rystet på hovedet og sagt: Det er også Danmark, der ikke vil beskytte deres børn, og der er også det med ILO-konventionen. Danmark respekterer ikke børnene.

Dorit Myltoft (RV):

Da partiets ordfører i denne sag, fru Vibeke Peschardt, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre Det Radikale Venstres synspunkter:

Det siges, at dette EF-direktiv først og fremmest sigter på at forbedre forholdene for børn i de sydeuropæiske lande, og det er jo et særdeles agtværdigt formål. Ethvert skridt, stort som lille, der på globalt plan tages for at bekæmpe børnearbejde, må hilses velkommen.

Men lovforslaget, som i dag er til behandling, sigter på regler for børns beskæftigelse her i Danmark. Her har vi heldigvis allerede bedre beskyttelse af børn end i mange andre lande i verden. Det ville være ganske svært at påstå, at familiers eksistensgrundlag i dagens Danmark er afhængigt af børns indtjeningsmuligheder, og det forhold er der virkelig grund til at glæde sig over. Der er faktisk pensionister, der med sorg i stemmen kan berette om, hvordan de blev sendt ud at tjene som 9-årige.

I Det Radikale Venstre støtter vi hovedreglen i lovforslaget, hvorefter unge skal være fyldt 15 år og ikke længere være omfattet af undervisningspligten for at kunne beskæftiges ved arbejde. Det interessante for danske forhold er dog snarere lempelserne af hovedreglen.

For Det Radikale Venstre er det vigtigt, at reglerne skal være en støtte for forældre og børn til at fastholde, at et eventuelt fritidsarbejde ikke må forhindre børnene i at få det bedst mulige udbytte af skolegangen. Det drejer sig trods alt om deres fremtidsmuligheder. Det er ligeledes vigtigt for os at fastholde, at børn ikke må påtage sig arbejde, der indebærer fare for deres sikkerhed og sundhed, og derfor støtter vi, at aldersgrænsen hæves fra 10 år til 13 år. Det er jo netop i disse år, de fleste børn vokser meget og derfor er særlig udsat for at få varige kropslige skader, hvis de knokler med hårdt fysisk arbejde. På grundlag af disse synspunkter kan vi støtte de lempelser af hovedreglen, som lovforslaget indeholder.

I Det Radikale Venstre er vi tilfredse med, at hovedreglen kan fraviges, når der er tale om

kulturelle og lignende aktiviteter. Vi opfatter det som noget selvfølgeligt, at også børn kan være med i forskellige manifestationer af dansk kultur.

Det Radikale Venstre støtter lovforslaget, så EF-direktivet kan blive implementeret og Danmark kan ratificere ILO-konvention nr. 138.

Tom Behnke (FP):

Hr. Poul Erik Dyrlund forsøgte med kraftige overdrivelser at argumentere lovforslaget igenem, men det lykkedes ikke særlig godt. Hr. Poul Erik Dyrlund gav udtryk for, at disse børn skulle være på arbejdsmarkedet og efterlod det billede, at børn på 10-12 år arbejder 40 timer om ugen i industrien ved farlige maskiner, men det er slet, slet ikke det, det handler om.

Det, vi taler om i dag, er, at man med dette forslag vil forbyde unge mennesker at gå med aviser og reklamer i weekenden. Det er det, man vil forbyde. Man vil forbyde, at børn og unge i sommerferien kan få lov til at plukke nogle jordbær og tjene deres egne lommepenge, så de kan få lidt ud af deres ferie. Det er det, man vil forbyde.

Der er ikke ét eneste sagligt argument for at gennemføre lovforslaget, ikke ét eneste. Vi har endda hørt, at Jørgen Hoppe fra HK har foreslået, at børn og unge skulle betales for at lade være med at dele aviser ud og plukke jordbær og have lignende fritidsjob. Han har foreslået, at man direkte skal betale børn og unge for lade være med at tage sig et fritidsjob.

Sagen er jo, at med den model, han foreslår, vil man selvfølgelig forberede børnene ganske gevaldigt til en fremtid i et socialdemokratisk barnepigesamfund, hvor man lige fra den dag, man går ud af skolen, bliver forsørget af det offentlige og ikke behøver løfte en finger, fordi pengene kommer helt af sig selv. Det er en drønusund politik at føre, at man allerede vænner børn i 12-13-14-årsalderen til, at de overhovedet ikke behøver at lave noget, for pengene kommer flydende helt af sig selv.

Man har også indført en bruttoskat, som er et direkte frontalangreb på de børn og unge, som i deres fritid og i deres ferie prøver at tjene lidt håndører. Ikke engang de håndører kan de få lov til at have i fred, nej staten kommer og kræver ind.

Fru Anne Baastrup sagde, at der er tale om et direktiv til beskyttelse af børnene. Beskyttelse imod hvad? Hvad er det, man ønsker at beskytte børnene imod? For mig at se vil gennemførel-

sen af dette lovforslag kun medføre ondt og intet godt. Hvis man ønskede at beskytte børnene, gav man børn og unge mulighed for at have et fritidsjob, så de havde mulighed for at tjene deres egne penge og på den måde langsomt vænnede sig til en fremtid på arbejdsmarkedet. Men det vil man ikke. Nej, børn og unge skal vænnes til at blive siddende hjemme i sofaen, og de skal ikke løfte en finger, og pengene kommer af sig selv. Det er det, fru Anne Baastrup kalder beskyttelse af børnene, og jeg tager stærkt afstand fra den udtalelse.

Det er et helt, helt forkert forslag, og det får nogle ganske uhyggelige konsekvenser. Og jeg må sige, at da det er et EF-direktiv, der direkte er bestemmende her, er jeg stolt over, at jeg stemte imod Unionen både første og anden gang. Det, forslaget gør, er nemlig, at det begrænser børns og unges mulighed for at have et fritidsjob efter skoletid og i ferierne.

Det er helt urimeligt, at de børn, der ikke længere har behov for at bruge deres trækvogn til at lege med, ikke kan få lov til at læsse nogle reklamer i den og trække rundt i villakvartererne i weekenden, dele de reklamer ud og tjene deres egne penge. For hvad sker der med de pågældende børn, hvis de ikke får mulighed for at tjene deres egne penge? Jo, så er det hjemme hos forældrene, de skal hente lommepengene, og det er ikke altid, forældrene har råd til at give dem de lommepenge, de har behov for.

Og hvad gør børn og unge så? Jo, de skal nok finde ud af at skaffe pengene. For det første ved vi, at i stedet for, at de kunne få lov til at brænde noget energi af på noget fornuftigt, f.eks. ved at gå med reklamer eller plukke jordbær i sommerferien eller et eller andet, skal den energi nu brændes af på en anden måde. Sådan er det med børn og unge: Energien skal brændes af, og hvis det ikke bliver gjort på en fornuftig vis, ved vi, at de unge gør det på ufornuftig vis. Vi har også set i nogle tilfælde, at det kan føre til kriminalitet, og der er jo det - i gåseøjne - positive ved kriminalitet, at den også giver lidt indtjening ved siden af.

Jeg frygter, at dette lovforslag vil medføre, at vi i stigende grad vil se kriminaliteten blomstre op i de aldersgrupper; dels fordi børn og unge vil have et eller andet drønspændende at give sig til, og dels fordi de også vil have nogle penge, de kan bruge i deres fritid. Så det er bestemt ikke et forslag, Fremskridtspartiet kan støtte.

Jeg vil godt understrege her til sidst, at Fremskridtspartiet selvfølgelig har den klare hold-

ning, at der skal være nogle arbejdsmiljøregler. Selvfølgelig skal det ikke være således, at man kan sætte børn og unge til hvad som helst, selvfølgelig ikke. Men direktivet går langt, langt over stregen for det rimelige.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Man må undres, når man hører hr. Tom Behnke sige, at Fremskridtspartiet er stolt af at have stemt imod Unionen og benytter dette forslag til at begrunde det.

Det forslag, vi behandler i dag, er desværre et led i det indre marked, og de, der stemte for Unionen, gjorde det bl.a. for at forhindre den slags forslag i fremtiden. Det var derfor, vi indskrev subsidiaritetsprincippet i Maastricht-Traktaten, og det er i øvrigt i den retning, vi arbejder videre for at gøre Unionen bedre.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Hvis man skulle tro på hr. Tom Behnke, burde man egentlig fælde en lille tåre, men nu vælger jeg altså – og det tror jeg i øvrigt der er mange der gør – ikke at tro på hr. Tom Behnke.

Hr. Tom Behnke bruger mange ord og megen energi på at fortælle, at vi nu indfører forbud, og jeg erkender, at for en meget, meget lille gruppe af børn under 13 år bliver der indført et forbud. Men jeg vil godt bede hr. Tom Behnke om punkt for punkt at sammenligne de eksisterende regler med det forslag, vi behandler her, for så vidt angår de 13-14-årige, altså et sted mellem 50.000 og 60.000 unge. Hvor er forskellen på de regler, vi kender i dag, og reglerne i det forslag, vi behandler her? Det vil jeg gerne have at vide af hr. Tom Behnke punkt for punkt.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er jo imponerende, at en ordfører fra et regeringsparti beder en fra oppositionen om at redegøre for, hvad det er for et forslag, vi behandler i dag. Det vil jeg ikke underholde hr. Poul Erik Dyrland med, for hvis ikke hr. Poul Erik Dyrland selv har læst forslaget, er det hans problem.

Men sagen er jo, og det fremgår klart og tydeligt af en artikel i Politiken i dag, at der bliver tale om, at mindst 6.000 børn vil få en fyreseddel – mindst 6.000 børn, som ellers har haft lov til at gå med reklamer i villakvartererne i deres fritid, enten om onsdagen eller i weekenden. De får en

fyreseddel på det grundlag. Og hvad vil de pågældende unge mennesker så gøre fremover? Hvordan vil de så få deres lomme penge, og hvor skal de komme fra? Ja, det mangler vi stadig væk et svar på, og det kan hr. Dyrland ikke svare på.

Jeg har gisnet om, hvor børn og unge vil skaffe pengene fra, og jeg har gisnet om, hvad det er, børn og unge vil bruge deres energi på, hvis de ikke kan få lov til at plukke jordbær i sommerferien eller gå med aviser, men hr. Dyrland har ikke givet et eneste bud på, hvor de pågældende unge mennesker skal få brændt deres energi af, og hvor de skal tjene deres lomme penge.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Nu havde jeg ikke ventet, at hr. Tom Behnke ville underholde Tinget med at foretage en sammenligning af de eksisterende regler og det, vi behandler her i dag, for så ville hr. Tom Behnke nemlig få et kæmpestort forklaringsproblem, for der er ingen forskel.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil som det første gøre opmærksom på, at Enhedslisten aldeles ikke har noget EF-direktiv at skulle have implementeret. Derimod har vi stor sympati for tanken om især at beskytte børn og unge mod skadelige arbejds påvirkninger. Men i det lys er forslaget noget skævt på en lang række punkter. Og der er ikke noget, der antyder, at direktivet skulle have nogen betydning i andre lande, hvilket jo er hovedargumentet for at komme med det.

Jeg føler mig også slået af den inkonsekvens, der ligger i, at regeringen her kommer med et lovforslag, der tillader unge under 18 at arbejde på fuld tid, mens man i andre forslag ikke vil tillade, at de forsikrer sig imod arbejdsløshed. Det hænger ikke sammen.

Antallet af arbejdsulykker, hvori unge er indblandet, viser med al tydelighed, at der er behov for en ungarbejderbeskyttelseslov. 90 alvorlige ulykker og 63 arbejdsbetingede lidelser hos de 10-17-årige er 90 og 63 for mange. Det er 604 alvorlige ulykker og 1.221 arbejdsbetingede lidelser hos 18-24-årige i øvrigt også. Der er helt åbenlyst behov for lovgivning på området.

Men vi finder, at der er en lang række mangler i forslaget, nok især i forhold til de ældre årgange, der er omfattet af forslaget. Hviletidsbestemmelserne og bestemmelserne om, at unge ikke må arbejde alene i en virksomhed, kan sag-

tens forbedres. Desuden må arbejdsmiljøloven naturligvis udvides til at omfatte alle unge, også den skolesøgende og den uddannelsessøgende ungdom.

Men alt sådan noget er der jo heldigvis meget god tid til at arbejde igennem i udvalget. Enhedslisten afviser altså ikke forslaget, men ser hen til væsentlige forbedringer af det, når det kommer til andenbehandling.

Poul Nødgaard (DF):

I Dansk Folkeparti synes vi, dette lovforslag ganske enkelt er et angreb på befolkningens personlige frihed. Det tror vi først rigtig går op for befolkningen den 1. april, når loven træder i kraft. Folk har godt nok læst noget om dette her, men de tror bare, det er en såkaldt avisand, at det nu ikke længere kan lade sig gøre, at børnene får lov til at udføre et arbejde, som de hidtil har fået lov til at udføre.

Dengang vi havde forskellige EF-afstemninger herhjemme i Danmark, kørte man utrolig stærkt på det såkaldte nærhedsprincip, og jeg synes netop, dette lovforslag er et hårdt angreb på dette nærhedsprincip, og det har jeg svært ved at forstå, for jeg troede, det var én af de ting, de enkelte lande selv kunne fastsætte. På andre områder kan det måske være meget godt med nogle fælleseuropæiske bestemmelser, så jeg tager ikke helt afstand fra den slags; men i dette tilfælde mener jeg, at i et land som Danmark, der altid har været kendt for at have en meget høj standard på en lang række områder, er det her et område, vi udmærket selv kunne finde ud af.

Det, der harmer mig lidt i dag, er sådan set at høre specielt Venstres, men også til en vis grad De Konservatives angreb på lovforslaget, når man tænker på, at de politikere, som de to partier har siddende i Europa-Parlamentet, jo kunne have arbejdet meget stærkere og mere energisk for, at sådan et lovforslag ikke kom hertil i form af et EF-direktiv.

Situationen er den, at fru Charlotte Antonsen stod her på Folketingets talerstol og sagde, at Venstre kunne stemme for forslaget, hvis et par enkelte småstramninger, bl.a. at arbejdsgiveren skal orientere forældrene, blev taget ud af loven, så er det jo det samme som at sige, at man reelt godt kan stemme for lovforslaget. Man taler med to tunger. I det ene øjeblik angriber man lovforslaget stærkt, og lige pludselig vender man så om på en tallerken og siger: Vi kan i øvrigt godt stemme for lovforslaget, hvis den

lille stramning i forhold til EF-direktivet, reageringen har sat ind, bliver taget ud.

Jeg synes, det skal frem, for det hører også til i en demokratisk debat, at man siger tingene, som de er.

Til allersidst vil jeg sige, at jeg stadig væk har en tro på, at denne sag var noget, der kunne løses mellem forældre, børn og nogle gode danske arbejdsgivere. Jeg tror på dem alle tre, og derfor afviser vi i bund og grund dette her lovforslag.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg synes egentlig, det er en lille smule beskæmmende, at der fra så mange partiers side gives udtryk for sådanne harmfulde indsigelser imod et lovforslag, som har til formål at beskytte børn på arbejdsmarkedet. Og det er børn, vi taler om. Det er børn mellem 10 og 13 år, der hovedsagelig sker noget for. Det er dem, der for manges vedkommende skal for tidligt op om morgenen, fordi de skal ud med aviser. Det er dem, som ikke har mulighed for at passe deres skole på en fornuftig måde, fordi de skal arbejde om eftermiddagen. Det er alene dér, der sker nogle begravninger. Det er for børnene mellem 10 og 13 år.

Jeg synes fuldstændig, man overser, at der faktisk også i denne gruppe – således som fru Jette Gottlieb ganske flot var inde på med tallene – sker nogle arbejdsulykker, som invaliderer børn. Der er faktisk seks dødsfald, seks døde børn, på grund af arbejdsulykker. Og så er Venstre og De Konservative fuldstændig ligeglade med, om vi skal påtage os et politisk ansvar for det! Det synes vi i regeringen at vi skal, og det er sådan set også det, der har været givet udtryk for fra Den Internationale Arbejderorganisation, altså ILO, som har forbudt børn at arbejde, og det er altså også det, der er tilfældet i forhold til direktivet.

Fru Charlotte Antonsen havde et par gættier: Hvordan mon dette forslag havde set ud, hvis vi havde stemt imod det i Danmark? Så var det blevet et helt generelt forbud mod arbejde for alle under 15 år – ingen som helst tvivl om det. Så havde der været et forbud for alle unge under 15 år. Så måtte de hverken gå med aviser eller stå i butikker eller passe børn eller slå græs eller noget som helst.

Hvis jeg som arbejdsminister var kommet hjem med det resultat, skulle jeg ifølge fru Charlotte Antonsens terminologi have været stolt, for så havde jeg virkelig fået indflydelse på

tingene, men så tror jeg faktisk ikke, at Folketinget og landets forældre havde takket arbejdsministeren for det. Så jeg synes faktisk, det er rigtigt, at vi ligesom på alle andre områder forholder os til den dagsorden, der er i EU, således som mine forgængere har gjort det, uanset om de har kunnet lide dagsordenen eller ej.

Jeg vil godt medgive dem, der har sagt, at forslaget måske er lige detaljeret nok. Det vil jeg gerne medgive. Men jeg vil også godt sige, at det er betydelig mindre detaljeret end den bekendtgørelse, der er blevet underskrevet i 1977, og som har levet i bedste velgående under mine tre konservative forgængere, uden at der har været taget noget som helst initiativ til en forenkling.

Til trods for, at vi nu får vedtaget – for det får vi jo – det lovforslag, der ligger på bordet, er jeg faktisk rimelig overbevist om, at når det skal udmøntes i en bekendtgørelse, vil det være en mere enkel bekendtgørelse end den, der foreligger i dag. Men det vil udvalgsarbejdet måske kunne illustrere og dermed berolige nogle af dem, der synes, at det er voldsomt detaljeret.

Det, det reelt handler om – det var noget af det, hr. Tom Behnke kom lidt i vanskeligheder med at svare på – er jo, at der ikke sker nogen ændringer for de børn, der er mellem 13 og 15 år – hvis de vel at mærke holder sig inden for de regler, vi har i dag. De må stadig væk gerne have deres fritidsjob. De må stadig væk gerne tage noget arbejde et par timer om dagen. Hvis der nu skulle være nogle børn, der sidder og hører dette her – hvad guderne må forbyde, men hvis der nu skulle være det – så kunne de jo blive bange for, at de nu skulle sige deres job op! Og der vil være tusinder af børn, der ikke behøver at sige deres job op, for det kan stadig væk lade sig gøre både at passe sin skole og at have et mindre fritidsarbejde, når man er over 13 år.

Men det er korrekt nok, at de, der er fra 10 til 13 år, altså de 10-, 11-, 12-årige, ikke får mulighed for at få et arbejde. Det betyder ikke, vil jeg godt sige – sådan har jeg i hvert fald ikke forstået det – at man ikke f.eks. kan hjælpe naboen med at plukke bær. Alle de dér eksotiske eksempler på, hvad man må, og hvad man ikke må! Herre, du milde Gud – sådan administrerer vi jo ikke tingene i Danmark. Her administrerer vi det jo helt rimeligt og helt fornuftigt, når det skal ud i den virkelige verden.

Jeg vil godt sige til fru Charlotte Antonsen, at dette direktiv har jeg ikke godkendt af hensyn

til de portugisiske børn alene; det har jeg også godkendt og været med til af hensyn til de danske børn, der er mellem 10 og 13 år, som jeg synes for nogle vedkommende arbejder så meget, at de ikke har mulighed for at passe deres skole eller mulighed for at gå til fodbold, alt det, som børn også skal have mulighed for.

Og dér har vi jo faktisk nogen viden om, hvor meget børn arbejder. Regeringens Børnekommission, der blev nedsat under Schlüterregeringen, fortalte faktisk noget om, at der er ganske mange børn, der arbejder så meget, at det er uforsvarligt. Der er også børn, der arbejder så meget, fordi de skal bidrage til familiens forsørgelse. Det definerer jeg som et socialt problem, som vi i hvert fald i regeringen gerne vil tage alvorligt.

Til hr. Bendt Bendtsen og fru Charlotte Antonsen, som talte om, at forslaget går videre end det, der er besluttet i direktivet, vil jeg sige, at det gør det på ét punkt, nemlig med hensyn til underretningsforpligtelsen. Der har været et flertal i Arbejds miljørådet, som har syntes, at det var rimeligt nok, at arbejdsgivere, der beskæftiger børn under 15 år, havde en underretningsforpligtelse over for børnenes forældre.

Man kan selvfølgelig godt diskutere, om det er noget, vi skal regulere, men ikke desto mindre sagde Børnekommissionen, at der i alt for mange situationer var tale om, at forældrene ikke anede noget om, hvad deres børn var udsat for, og at det kom fuldstændig bag på dem, når deres børn kom ud for en arbejdsulykke, for de anede ikke, at børnene måske stod i en butik og puttede papkasser ind i en container, der klipper kasserne i småstykker, og at nogle af dem fik revet armen med.

Det anede forældrene ikke, og dér synes vi, at vi godt kan sige til arbejdsgiverne, som jo har ledelsesansvaret, at når der er tale om at beskæftige helt unge mennesker, der ikke er myndige, så må de også have et udvidet ansvar for oplysningen af dem, der har forældreansvaret for børnene.

Jeg er enig med både fru Anne Baastrup og fru Jette Gottlieb om, at der skal sættes fokus på børns arbejdsmiljø. Hvorvidt det skal ind under arbejdsmiljøloven, er jo et åbent spørgsmål. Der sidder et udvalg – og der er i øvrigt på SF's foranledning, vil jeg godt sige, afsat nogle penge i vores satspuljeaftale – som netop skal sætte nogle forsøg i gang på det område. Så jeg er meget enig i behovet for at kigge på arbejdsmiljøreglerne og for at sætte fokus på børns og

unges arbejdsforhold, som mange steder ikke tåler dagens lys.

Og så postulerede hr. Tom Behnke, at fordi 10-12-årige børn nu ikke længere må arbejde, kunne man risikere, at de gik hen og blev kriminelle! Helt ærligt, hvad er det dog for et skræmmebillede? Hvorfor i himlens navn skulle børn, fordi de ikke kan gå med aviser om natten, blive kriminelle af dét? Jeg tror tværtimod, at de ville sove lidt bedre, så de var lidt friskere til at passe deres skolegang, og jeg synes simpelt hen, det er et billede, som kun har til formål at skræmme.

Så noterede jeg, at fru Jette Gottlieb gerne ville bidrage til dette forslag, hvis der var nogle mangler i forslaget, der blev udbedret. Nå, nu er fru Gottlieb gået, men jeg vil alligevel sige det: Hvis der er nogle mangler i forslaget, bliver de udbedret. Enhedslisten kom ikke helt ind på, hvad det var for nogle mangler, men det vil jo i hvert fald sige, at der er flertal for dette forslag. Jeg synes, det ville være overordentlig beskæmmende for Venstre og De Konservative som EU-partier – jeg går ud fra, at Venstre og De Konservative stadig væk er enige om, at de er pro-EU – skulle komme til at sidde i en situation, hvor et EF-direktiv skulle vedtages her i Folketinget alene med regeringens plus SF's og Enhedslistens stemmer, og hvor der jo så i den situation klart skulle være tale om nogle stramninger og nogle præciseringer og absolut ikke nogle forenklinger. Det vil være den situation, Venstre og De Konservative bringer sig i, hvis de ikke kommer til fornuft, men det har jeg en forhåbning om at de gør.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg vil herfra spørge arbejdsministeren, om arbejdsministeren ikke har set de små tv-spots om den lille dreng, der gav kalvene hø og halm, og om arbejdsministeren ikke føler, at man her griber ind i den frie ret til selv at bestemme, om man må arbejde eller ikke.

Jeg vil også spørge arbejdsministeren, om arbejdsministeren ikke tror, at det flertal, der var for direktivet dengang, ved et ihærdigt benarbejde måske kunne være smuldret, så man havde fået et mere behændigt direktiv på dette område, som siger, at lettere arbejde fortsat kunne være tilladt.

Jeg vil også spørge arbejdsministeren, om procenten af dem mellem 10 og 13 år, der nu arbejder, er højere end procenten af dem, der løber rundt i gaderne – når vi nu taler om procenter.

Endelig synes jeg, at det, arbejdsministeren sagde her til sidst, var meget interessant: at der ikke er nogen, der forbyder, at man går over til naboen og plukker bær. Vil det sige, at man altså må gå derover i 2 timer og plukke bær og eventuelt plukke lidt jordbær på nabovens marker i sommerferien, og at man eventuelt må gå med nogle, måske ikke aviser, men ugeblade bare én gang om ugen. Og tror arbejdsministeren ikke, at dette vil medføre, at man i grunden opdrager disse børn til, at hvis det ikke må være legalt, så kan de vel få det, vi i Vestjylland kalder sorte penge?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Arbejdsministeren argumenterede for forslaget ved at sige, at det var for at undgå, at børnene fik en dårlig skolegang, når de skulle gå med aviser om natten. Jeg ved ikke, om ministeren er klar over, hvor mange børn under 13 år der går med aviser om natten, men ellers kan det vel blive undersøgt under udvalgsarbejdet. Jeg tror, der er tale om ganske, ganske få.

Næh, det, der er tale om her, er, at børn i aldersklassen fra 10 til 13 år, som med det her forslag får et direkte forbud mod at lave noget, typisk er nogle, som i stedet f.eks. plukker jordbær i sommerferien. Og hvilken skade er dét til for børnenes skolegang, at de i deres sommerferie plukker jordbær? Hvilken indflydelse har dét på børnenes skolegang? Ingen! Hvilken indflydelse har det på børnenes skolegang, at de arbejder i weekenden, at de f.eks. går med reklamer i weekenden? Ingen! Hvilken dårlig indflydelse har det på børnenes skolegang, at de en gang om ugen går med reklamer om eftermiddagen eller måske bringer en lokalavis ud? Ingen!

Det, der er sagen, er jo, at det er sundt, at man kommer ud og får noget frisk luft og nogle andre input, og at man får et afbræk fra lektielæsningen, så man ikke skal læse lektier, fra man står op, til man går i seng, men også kommer ud og får nogle andre input og måske får forståelse for samfundsforholdene i øvrigt.

Det kan godt være, at jeg er en forfærdelig ond far, og det kan ministeren måske også komme herop og sige at jeg er. Men jeg har en søn på 9 år, og jeg er så forfærdelig ond ved ham, at jeg har tilladt, at han får lov til at gå til spejder 2 gange om ugen, og det tager 2 timer hver gang. Jeg ved godt, at arbejdsministeren her har argumenteret for, at hvis han i stedet havde lavet et

andet stykke arbejde, så ville det have været helt uforsvarligt, for jeg regner med, at ministeren vil give mig ret i, at man gerne må gå til spejder eller til sport et par timer om dagen, men man må ikke have lov til at gå med aviser et par timer om dagen. Hvori består forskellen?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg vil først takke ministeren for, at ministeren herfra har sagt, at det er muligt at se på underrettelsespligten. Det er klart, at hvis vi havde et rent EF-direktiv, hvor der intet andet var, så var vi nødt til at stemme for det, uanset at vi har anbefalet, at man skulle stemme imod det i EU, for vi mener, at man skal efterleve EU-regler.

Men ud over underrettelsespligten, som jeg nævnte, er der også ikrafttrædelsesdatoen. Der er ikke nogen grund til, at loven skal træde i kraft allerede den 1. april. Hvorfor ikke vente til den 22. juni, som der står i direktivet?

Dernæst – og dér kan det også være at ministeren er ved at give sig lidt – synes vi, det er meget vigtigt, at man ser på undtagelsesmulighederne. Nu fremgik det tidligere i dag, at man gerne må plukke bær, men det fremgår jo ikke helt tydeligt af lovforslaget, at man også gerne må plukke bær hos naboen, og det er den slags ting, vi gerne vil se på, så vi får begrænset de områder, hvor børnene overhovedet ikke må arbejde, sådan at det netop bliver på de farlige arbejdspladser i industrien og sådan noget, som oprindelig var tanken med direktivet.

Jeg vil spørge ministeren om én ting, som jeg også var inde på i min ordførertale, men som ministeren ikke svarede på: Ministeren siger, at det også er af hensyn til danske børn. Hvorfor har man så ikke bare i dansk lov indført et forbud mod børnearbejde for 10–12-årige?

Og hvis ministerens hensigt fortsat er at sikre danske børn, hvad bliver så det næste? Kan ministeren løfte sløret for, om man måske også pønser på at lave regler for idræt i fritiden, for som jeg nævnte, var det faktisk sådan i 1992, at 36.000 kom til skade i forbindelse med idræt, hvorimod 683 kom til skade i forbindelse med et fritidsjob. Så det er altså langt farligere for et barn at være idrætsudøver. Er det også noget, vi skal til at tage fat på af hensyn til børnene? Og mener ministeren også, det ville være beskæmmende, hvis vi så ikke kunne medvirke til den slags?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Ministeren nævnte i sin besvarelse nogle eksempler, der gik på, at børn og unge deler aviser ud om natten. Hvis jeg ikke er helt galt afmarcheret, så ligger der allerede i den gældende lovgivning et forbud mod, at børn og unge under 18 år må arbejde mellem kl. 20 og kl. 6, men det kan jeg finde nærmere ud af.

Omvendt blev der også talt om, at der er en opblødning med hensyn til den generelle underretningspligt. Det vil vi være godt tilfredse med hos os. Det, som vi sagde, var netop, at der ikke er tale om en ren implementering af et direktiv. Man går altså et stykke videre, og det har vi problemer med.

Med hensyn til underretningspligten må jeg også sige, at ifølge direktivet eksisterer den jo allerede i dag. Hvis det er sådan, at børn er beskæftiget i en butik, hvor de står og kommer noget ind i en maskine, hvor det bliver hakket i stykker, så er der jo en risiko forbundet med arbejdet, og så er der en underretningspligt. Men det kan ikke passe, at en arbejdsgiver skal til at underrette, at børn eksempelvis plukker jordbær.

(Kort bemærkning).

Jens Risgaard Knudsen (S):

Det bliver mere og mere mit indtryk, at dagens forhandling om denne sag har sat fru Charlotte Antonsen og hr. Bendt Bendtsen i skred i den rigtige retning. Ved her til sidst at lytte til fru Antonsen og til hr. Bendtsen har jeg fået bibragt det indtryk, at både fru Antonsen og hr. Bendtsen er på vej til at tage fornuften fangen.

Jeg kan da godt se de vanskeligheder, fru Antonsen og hr. Bendtsen vil påføre deres partier, hvis det ender med, at de to partier stemmer imod det foreliggende lovforslag ved Tingets tredjebehandling af sagen. Sandheden er nemlig den, at der her er tale om en sag, hvor banen er kridtet af af den tidligere VK-regering. Det er den politiske sandhed, og det er inden for denne afkridtning, at arbejdsministeren og den nuværende regering har foretaget deres arbejde med sagen.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Det er til hr. Risgaard Knudsen, der siger, at det har sat skred i tingene: Da dette forslag var til behandling i det tidligere Markedsudvalg, således som man har oplyst, stemte den tidligere

arbejdsminister, Knud Erik Kirkegaard, imod, må jeg have lov til at sige.

Omvendt vil jeg også sige, at vi føler, at vi må kritisere dette forslag, fordi det er noget makværk, at unge mennesker på 12 år ikke må have lov til at gå med reklamer eller eksempelvis have lov til at plukke jordbær om sommeren. Det er noget makværk, at de ikke må dét, og det vil vi gerne have lov til at kritisere.

Og vi har anket over, at ministeren fremsætter et forslag, der går videre, end direktivet foreskriver. Det er det, vi siger at vi har problemer med.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg føler mig ikke ansvarlig for, hvilke indtryk jeg giver hr. Risgaard Knudsen, men jeg vil godt gentage, at når Venstre ville stemme for et lovforslag, der blot implementerede direktivet, så har det ikke noget at gøre med afkridtede baner fra VK-regeringens tid, så er det, fordi vi generelt mener, at direktiver også skal efterleves i Danmark, også selv om vi ville have stemt imod det pågældende direktiv.

(Kort bemærkning).

Jens Risgaard Knudsen (S):

Når jeg i al stilfærdighed og på en meget seriøs måde, synes jeg selv, har mindet om, at banen er kridtet af af den tidligere VK-regering, så bliver jeg altså af hensyn til hr. Bendt Bendtsens sidste bemærkning nødsaget til at sige, at det alene er Knud Erik Kirkegaards engagement som arbejdsminister i den sidste VK-regering, jeg har haft i tankerne, og det er dette engagement, der er lagt til grund for mine udtalelser her i dag.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Fru Charlotte Antonsen spørger: Hvorfor har vi så ikke lavet en lov for danske børn, når vi gerne vil beskytte danske børn? Og nu taler vi om børn; vi taler ikke om unge. Dertil vil jeg sige, at det har der jo sådan set ikke været nogen grund til, for som hr. Jens Risgaard Knudsen så rigtigt har sagt, var banen kridtet af af en forgænger, og der var et EF-direktivarbejde i gang, og vi arbejdede med på det, fordi vi gerne ville have indflydelse på det, fuldstændig på samme måde som min forgænger har gjort det, og den indflydelse har altså sikret, at det stadig væk er muligt for børn mellem 13 og 15 år at tage småjob – stort set som de gør det i dag, inden for de samme rammer osv.

Så forklaringen er sådan set, at når forgænger, som det er blevet sagt, har kridtet banen af, er der jo ikke nogen grund til at begynde at sætte gang i ny lovgivning.

Vedrørende idræt og sådan noget vil jeg bare til almindelig beroligelse og for historieskrivningens skyld sige, at vi ikke har noget initiativ i gang, at der ikke står noget i lovprogrammet for denne folketingssamling, og at der heller ikke er nogen planer om fremover at sætte et lovforslag i gang, som handler om, at unge mennesker ikke må deltage i idrætsaktiviteter.

Og så fik jeg enten formuleret mig lidt kluntet, eller også hørte man fra Venstres og De Konservatives side det, man gerne ville høre vedrørende spørgsmålet om underretning. Der var faktisk ikke tale om, at jeg var i gang med at opløde det. Det, jeg sagde, var, at når arbejdsgiveren, som har ledelsesansvaret og ledelsesretten, beskæftiger børn, der er under myndighedsalderen, synes vi egentlig, det er rimeligt nok, at arbejdsgiveren fortæller dem, der har forældremyndigheden over børnene, hvad børnene rent faktisk beskæftiger sig med. Det er på det punkt, vi er gået ud over direktivforslaget, og hvis det skulle kunne bære en argumentation for, at Venstre og De Konservative stemmer imod en lovgivning, der baserer sig på et direktivforslag, så må jeg helt ærligt sige, så er kærligheden til det europæiske fællesskab meget lille.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det var det, jeg startede med at sige. Der er ikke et eneste sagligt argument for, at det her forslag skal gennemføres. Regeringen har forsøgt, og Socialdemokratiet har forsøgt med nogle ganske spæde argumenter, så spæde argumenter, at de smuldrer fuldstændig fra hinanden her i ministerens sidste indlæg.

Regeringens argument var – nej, det var vist den socialdemokratiske ordførers – at der var for mange skader, når vi talte om børn, der havde et fritidsjob. Men vi har hørt andre ordførere, der har argumenteret med, at det i virkeligheden nok er den fritidsbeskæftigelse, hvor der er færrest skader, og at der er masser af andre fritidsbeskæftigelser, hvor børn og unge i højere grad kommer til skade, så argumentet holder ikke.

Ministeren forsøgte så at argumentere med, at tidsforbruget til at passe et lille fritidsjob ville gå ud over skolegangen; men hvis den argumenta-

tion skal føres igennem, så skulle ministeren jo forbyde, at børn og unge kan få lov til at gå til spejder, at de kan få lov til at dyrke sport, at de kan få lov til det ene og det andet. Men som ministeren selv sagde: Det kunne hun aldrig drømme om! Nej, heldigvis, men hvis argumentationen skulle holde, så havde ministeren været nødt til det.

Det vil ministeren ikke, for ministeren kan godt se det helt absurde i, at man skulle forbyde børn at gå til spejder et par timer om dagen eller at gå til sport et par timer om dagen. Det kan ministeren godt se det helt absurde i, og dermed er ministerens argumenter, ministerens meget, meget spæde argumenter, helt absurde, og der er ikke ét eneste sagligt argument for, at det her forslag skal vedtages.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg spurgte ministeren, forrige gang jeg var heroppe, om jeg ikke havde hørt rigtigt – og jeg mener, jeg hører nogenlunde – at ministeren sagde, at det jo ikke var forbudt at gå over til naboen og slå græs og plukke bær. Jeg spurgte helt klart, mener jeg også, om det skulle forstås på den måde, at man så godt måtte gå over til naboen og plukke bær i to timer, og at man eventuelt også måtte få et lille honorar for det, og om ikke ministeren tror, det så bliver i form af sorte penge, og at de vil fortsætte.

Har ministeren slet ikke tænkt på, at med dette lovforslag er vi med til at ødelægge kulturen med den lille iværksætter her i Danmark? Det er de lag, hvor spiren til den lille iværksætter lægges for senere at blomstre, og jeg tror, vi her ødelægger noget fundamentalt i dansk ungdom.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg deler ikke den opfattelse, der bliver givet udtryk for: at det, børn på 10-11 år ikke får mulighed for at arbejde i deres fritid – en fritid, som i forhold til skolegang og andre aktiviteter er sparsom – skulle betyde, at unge mennesker ikke på et senere tidspunkt kunne tænke sig at blive iværksættere. Jeg ser slet ikke ingen sammenhæng i det.

Så bliver jeg spurgt om dette med at gå over til naboen. Altså, det, jeg faktisk sagde, var, at den almindelige hjælpsomhed, der kan være mellem folk, hvad enten de tilhører samme familie eller er naboer, er der overhovedet ikke tale om skal reguleres. Vi taler om arbejde, og vi taler også om arbejde, som en gang imellem

betyder, at unge mennesker kommer til skade. Det er det, vi gerne vil regulere, og det er det, EU gerne har villet regulere; men jeg kan forstå, at Venstre ikke vil regulere det.

Og det bevirker faktisk, at jeg bliver dybt bekymret for, hvor mange unge mennesker, der påtager sig arbejde og kommer til skade i landbruget.

Hr. Niels Anker Kofoed talte meget om de her traktorer, som man nu ikke længere måtte køre, når man var barn, og at man oven i købet kørte meget bedre med dem, når man var barn, end når man var voksen. Traktorer er faktisk store maskiner, så vidt jeg ved. Jeg kommer ikke så tit i de kredse, men en gang imellem gør jeg det dog, og mig bekendt er det ganske store maskiner, som er farlige både for voksne og for unge og selvfølgelig er specielt farlige for børn.

Jeg synes helt ærlig, at man skulle prøve at forholde sig til det her forslag, som det ligger: at der er tale om, at børn og unge gerne må have småjob, så de kan tjene til deres lommepenge, selvfølgelig. Selvfølgelig må de gerne det.

Jeg har nemlig faktisk den opfattelse – det kan måske komme bag på hr. Tom Behnke – at det også er sundt at tjene sine egne lommepenge; men jeg synes, man skal være lidt større end 10 år, før man bliver presset ud i nogle arbejds-situationer, der er for voldsomme. Men ellers er jeg sådan set grundlæggende enig i, at det såmænd er meget godt. Hvem kender ikke til, at det at bruge penge, man selv har tjent, faktisk er en meget større tilfredsstillelse end at bruge de penge, man har tigget sig frem til af sin mor eller sin far.

Dette mere for at illustrere, at jeg ikke har en hysterisk holdning til det her. Jeg har en holdning, der går på, at det faktisk er det, vi kunne komme igennem med i EU, hvis vi skulle undgå et direktivforslag, som forbød børn under 15 år at arbejde, og så kunne vi faktisk beskytte vore egne regler, og vi kunne så oven i købet også beskytte de allermindste børn, der arbejder, og for hvem arbejde faktisk er farligt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan ikke lade være med som mit partis EU-politiske ordfører at komme med en bemærkning i anledning af denne debat, for jeg synes, det har været dejligt at se, at partierne her har taget stilling ud fra de holdninger, de har til spørgsmålet, og ikke ud fra, om EU har vedtaget et direktiv eller ej.

På den led synes jeg egentlig, at de borgerlige partier ved afslutningen af denne debat fortjener en anerkendelse, fordi de tager stilling udelukkende ud fra deres holdning til en dansk lov og er ganske ligeglade med, om EU vedtager et direktiv eller ej. Det er efter min opfattelse den rigtige måde at behandle tingene på her i Folketinget, og det håber jeg kan gribe om sig.

Jeg ville blot gøre den bemærkning, fordi jeg synes, at det på den måde har været en opmuntrende debat.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Til hr. Keld Albrechtsen: Jeg vil håbe, at man i fremtiden vil kunne sige det samme, når vi diskuterer EU-spørgsmål – men med omvendt fortegn.

Jeg kan forstå, at ministeren ikke vil svare på, om der procentvis er flere af dem, der nu har et lille job dér, som kommer til skade, end af dem, som står uden job.

Jeg vil også gerne fortælle ministeren, at jeg jo som praktisk landmand har oplevet, at forældre har ringet og spurgt, om ikke disse unge mennesker dog kunne få lov til at komme ned og se, hvordan virkeligheden var, f.eks. ved at passe køer eller kalve, og har måttet sige: Vi kan ikke have flere i øjeblikket, for vi har én at holde øje med.

Det med maskinerne har vi klaret for længe siden, og det er i orden. Men hvor kommer der procentvis flest til skade her? Og jeg vil fortsat påstå, at iværksætterkulturen altså grundlægges på forskellige alderstrin.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Der er jo efterhånden sagt meget i denne debat, og jeg synes, det er ved at blive trængt lidt i baggrunden, at vi egentlig står med et direktiv, som vi skal implementere, et direktiv, som forbyder, at børn under 13 år udfører erhvervsarbejde.

Jeg kan ligesom høre på debatten, at hr. Bendt Bendtsen, fru Charlotte Antonsen, hr. Jens Kirk og hr. Tom Behnke er lodret imod, at vi skal implementere dette direktiv. Det, jeg så kunne have lyst til – ikke fordi jeg er meget for at forlænge debatten – men jeg kunne alligevel godt have lyst til at spørge disse ordførere: Hvad er alternativet? Vi må jo have nogle anvisninger på, hvad alternativet er til, at vi implementerer det her direktiv.

Og så skal jeg sige til hr. Jens Kirk, som taler om, hvor og i hvilket omfang det er, at børn kommer til skade: Ja, af ulykkesstatistikken for 1994, og for så vidt også for 1993, fremgår det faktisk, at det er de 10–12-årige. Der var fire børn, der blev dræbt i 1994 – og de to af dem var 10–12-årige – i forbindelse med udførelse af erhvervsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 102: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser.

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 1/12 95).

Sammen med denne sag foretoges den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 103: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelsescentre.

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 1/12 95).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrlund (S):

En af de allervigtigste forudsætninger for, at vi i årene fremover kan fastholde den positive udvikling i beskæftigelsen og dermed det faldende arbejdsløshedstal, er, at det danske samfund er konkurrencedygtigt.